

Smittevern i forbindelse med covid-19

Bransjestandard for manuellterapivirksomhet

Utarbeidet i samarbeid med Folkehelseinstituttet

23. april 2020

Smittevern i forbindelse med covid-19

Bransjestandard for manuellterapivirksomhet

Den nasjonale veilederen *Smittevern faglig forsvarlig drift i helsevirksomheter med én-til-én kontakt (covid-19)*¹ inneholder grunnleggende krav til smittevern i klinikkene. Denne bransjestandarden for smitteverntiltak på manuellterapiklinikker bygger på og utfyller denne veilederen.

1. Førstekontakt med pasient – avklaring av smittefare

All førstekontakt mellom pasient og manuellterapeut skal primært skje ved videokonsultasjon, eller subsidiær telefonkonsultasjon der videokonsultasjon ikke er mulig. I første konsultasjon anbefales at «Helseskjema for manuellterapi pasienter» (vedlagt) gjennomgås. Det må i alle fall avklares om pasienten:

- har luftveissymptomer
- er eller er mistenkt smittet av SARS-CoV-2
- har noen i husstanden som er smittet
- er i hjemmeisolasjon eller karantene

Dersom pasienten har påvist eller er mistenkt for å ha covid-19, er i isolasjon eller karantene, eller har luftveissymptomer, skal fysisk konsultasjon utsettes. Vurder henvisning til luftveispoliklinikk.

Hvis video-/telefonkonsultasjon avdekker mistanke om annen alvorlig sykdom, skal pasienten raskt tas inn til klinisk undersøkelse eller eventuelt henvises direkte til relevant spesialisthelsetjeneste.

Sykmelding bør fortrinnsvis gis etter videokonsultasjon.

2. Avgjør om undersøkelse/behandling ved personlig oppmøte er nødvendig

På grunnlag av informasjonen som kommer frem gjennom videokonsultasjon, avgjøres

- om videre undersøkelse/behandling kan ytes via videoløsning, eller
- om det er behov for fysisk oppmøte på klinikken for undersøkelse/behandling.

3. Pasientmottak i klinikken

- Personell som mottar pasienter, må ikke
  - ha luftveissymptomer
  - ha eller være mistenkt smittet av SARS-CoV-2
  - ha noen i husstanden som er smittet
- Pasienten oppfordres til god hygiene før avreise hjemmefra og ingen stopp mellom hjem og behandlingssted før konsultasjon.
- Ha STOPP-skilt ved inngangen med informasjon om covid-19 og begrensninger for å komme inn.
- Fjern lesestoff ol. fra venterom, unngå servering av kaffe, te og vann.
- Heng opp informasjon om smittevern råd for pasienter og medarbeidere.
- Pasienter og eventuelle ledsagere skal tilbys håndvask/hånddesinfeksjon når de ankommer lokalet og etter at behandlingen er ferdig.
- Er det flere pasienter i venterommet samtidig, skal man sørge for en avstand mellom disse på minst 2 meter (over tid, ikke når man kun passerer hverandre). Dette gjelder både på venteværelser og behandlingsrom.

---

¹ <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/smittevern-faglig-forsvarlig-drift-i-helsevirksomheter-med-en-til-en-kontakt-covid-19/rad-til-virksomhetene>

- Legg til rette for at så få pasienter som mulig oppholder seg i arbeidslokalene eller i venteområdet samtidig. Vurder å legge inn en pause mellom hver pasient, slik at man ikke trenger å bruke venterom. Pasienten kan eventuelt vente utenfor i egen bil og komme direkte inn når behandler ringer vedkommende.
- Klinikken personell skal fortrinnsvis åpne dører for pasienten. Hvis ikke, må håndtak desinfiseres etter bruk. Heng opp informasjon om dette på døra.
- Informer på hjemmesider om klinikkens smitteverntiltak.

4. Gjennomføring av fysisk undersøkelse/behandling

Selv om pasienten har avkrefret smitte/smitteeksponering på video/telefon, avklares dette på nytt når pasienten møter på klinikken. Hvis situasjonen er endret, se punkt 1.

Det er i hovedsak to former for kontakt mellom terapeut og pasienter på klinikken:

- a. Undersøkelse/behandling der det er minimum 2 meter avstand mellom terapeut og pasient og pasienter imellom.
- b. Undersøkelse/behandling med kroppskontakt.

Dersom en pasient eller terapeut utvikler luftveissymptomer under behandlingen/konsultasjonen, bør vedkommende ta på seg munnbind og behandlingen avsluttes.

Punkt a) er aktuelt f.eks. hvis det er behov for at pasienten gjør øvelser i forbindelse med opptrening etter operasjon, ved deler av den kliniske undersøkelsen, sykmelding, rådgivning osv. Ved bruk av treningsutstyr må dette rengjøres/desinfiseres.

Hvis punkt b) er aktuelt, skal terapeuten følge følgende rutiner:

- Foreta grundig vask av hender og underarmer før og etter fysisk kontakt med pasienten.
- Ikke bruk ringer, klokker og smykker.
- Tilrettelegg for håndhygiene for pasientene og eventuelle ledsagere.
- Unngå håndhilsning.
- For å unngå direkte dråpesmitte, kan munnbind eller visir benyttes.
- Ved undersøkelse-/behandlingsteknikker som medfører ansikt-til-ansikt-kontakt, skal visir og/eller munnbind (kategori I, eller II hvis tilgjengelig) brukes.
- Lateks- eller nitrilhansker skal brukes i henhold til ordinære rutiner, f.eks. ved kjeveundersøkelse
- Overdel av arbeidstøy vurderes byttet etter konsultasjon med fysisk pasientkontakt. Alternativt vurderes bruk av beskyttelsesforkle som dekker området med direkte kroppskontakt.
- Underdel av arbeidstøy byttes daglig.
- Kontaktflater på behandlingsbenk og eventuelt utstyr desinfiseres etter bruk.

UNNTAK: Dersom helsehjelp til pasient med mistenkt eller bekreftet Covid-19 ikke kan utsettes, må det benyttes beskyttelsesutstyr som beskrevet under råd til helsetjenesten². Dette gjøres i samråd med kommuneoverlege.

² <https://www.fhi.no/contentassets/12d547f3152b41108b7e136874e6edcf/vedlegg/illustrasjoner/personlig-beskyttelsesutstyr-primarhelsetjenesten-covid-19-05-03-2020.pdf>

5. Generelt smittevern ved klinikken

- Alt utstyr som brukes, desinfiseres etter bruk.
- Alle kontaktflater desinfiseres etter hver pasient.
- Pårørende skal bare være med pasient på konsultasjon når det er strengt nødvendig.
- Bruk video-/telefontolk når det er nødvendig.
- Foreta hyppig vask av fellesområder, spesielt dørhåndtak og betalingsterminal.
- Skift til rene arbeidsklær hver dag.
- Etter bruk legges arbeidstøy i plastpose som knyttes igjen. Tøyet skal plasseres rett i vaskemaskin uten mellomlagring og vaskes på den temperaturen det tåler. NB! Ikke kortprogram.
- Legg til rette for kontaktløs betaling.
- Vurder montering av plexiglass-plate for beskyttelse av medarbeidere i resepsjon.
- Avfall som ikke er tilsølt med kroppsvæsker, kastes i pose som knyttes godt igjen og kastets som restavfall.
- Avfall som er tilgriset med kroppsvæsker, men ikke «dryppende vått», kastets i dobbel pose som knyttes godt igjen og kastets som restavfall.
- Avfall som er dryppende vått med luftveissekret, kastes som smitteavfall.
- Smittevernsrutiner må dokumenteres i internkontrollsystemet og formidles til alle medarbeiderne.

6. Medarbeidere som selv er i risikogruppe

Behandlere som tilhører en risikogruppe med økt risiko for alvorlig forløp for covid-19, bør følge råd for risikogrupper og kjente risikofaktorer.

Se www.fhi.no/nettpub/coronavirus/fakta/risikogrupper

Navn		Dato			
Fødselsnummer (11 siffer)		Yrkesstatus			
Covid-19					
Jeg har:					
Luftveissymptomer ☐ Feber, hoste eller tungpustethet ☐ Covid-19 ☐ Hjemmekarantene ☐					
Jeg har de siste 14 dagene:					
Vært utenlands ☐ Hatt nærkontakt med bekreftet tilfelle av Covid-19 ☐					
Reist sammen med person som er bekreftet med Covid-19 ☐					
Fyller påførende noen av kriteriene ovenfor? ☐					
Annen sykdom					
Jeg har eller har hatt	Ja	Nei		Ja	Nei
Hjerte-/karsykdommer	☐	☐	Mage-/tarmsykdom	☐	☐
Hjerneslag/drypp	☐	☐	Allergi	☐	☐
Høyt blodtrykk	☐	☐	Angst, depresjon, annen psykisk lidelse	☐	☐
Blodpropp/årebetennelse	☐	☐	Spiseforstyrrelser	☐	☐
Varig eller regelmessig hodepine	☐	☐	Annen sykdom	☐	☐
Varig eller regelmessig svimmelhet	☐	☐	Annet	Ja	Nei
KOLS eller andre lungesykdommer	☐	☐	Bruker du medikamenter fast?	☐	☐
Lever sykdom	☐	☐	Har du brukt medikamenter i dag?	☐	☐
Stoffskiftesykdommer	☐	☐	Har du tidligere vært lagt inn på sykehus?	☐	☐
Sukkersyke (Diabetes)	☐	☐	Har du tidligere vært operert?	☐	☐
Kreft	☐	☐	Har du protese/implantat?	☐	☐
Parkinson/ALS /MS eller annen nevrologisk sykdom	☐	☐	Gir lokalbedøvelse dårlig virkning eller unormal reaksjon?	☐	☐
HIV/AIDS	☐	☐	Røyker du?	☐	☐
Revmatisk sykdom	☐	☐	Er du gravid?	☐	☐
Nyre-/urinveissykdom	☐	☐	Er du i god form?	☐	☐
Blødersykdom	☐	☐	Har du alkohol- eller rusmiddelproblemer?	☐	☐